

Liberecký kraj
resort životního prostředí a zemědělství

Zápis č. 1

ze zasedání Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu
klimatu konané dne 27. 3. 2024 od 14:00 hod.
na Krajském úřadě Libereckého kraje – zasedací sál č. 111

Přítomni:

-
1. Ing. Jiří Klápště
 2. Mgr. Jan Korytář
 3. Bc. Jaroslav Křepel
 4. Ing. Miroslav Kudrna
 5. Ing. Tomáš Maček
 6. RNDr. Jakub Horecký – ONLINE (distančně)
 7. Ing. arch. Petr Klápště, Ph.D. – ONLINE (distančně)
 8. Ing. Michal Krejčí
 9. MUDr. Anna Kšírová
 10. Ing. Ivan Novotný – ONLINE (distančně)
 11. Ing. Ludvík Řičář
 12. RNDr. Jitka Šádková

Omluveni:

13. Ing. Petr Dobrovský
14. Ing. Petr Meduna
15. Ing. Lukáš Řádek
16. Bc. Václav Židek
17. MVDr. David Nejedlo
18. Mgr. Petr Staněk

Nepřítomni:

Hosté:

-
1. Ing. Bc. Jana Čacká
 2. Ing. Lucie Podroužková
 3. Ing. Otto Kučera
 4. Mgr. Anna Randáková
 5. RNDr. Lukáš Krejčí
 6. Ing. Tomáš Lederer, Ph.D.

Program:

Zahájení, schválení programu	<i>Ing. Jiří Klápště</i>
1. Krajinový plán Chrastava	<i>RNDr. Lukáš Krejčí, Ph.D
ENVICONS, spol. s r.o.</i>
2. Informace k naplňování Memoranda o společném zájmu a postupu ve věci budoucí spolupráce při obnově vodního režimu krajiny a přípravě protipovodňových opatření v horním povodí řeky Smědě	<i>Mgr. Anna Randáková, MASIF
Ing. Bc. Jana Čacká, ÚHUL
Ing. Otto Kučera, ÚHUL</i>
3. Překážky realizace krajinotvorných opatření v LK	<i>Ing. Jiří Klápště</i>
4. Zpráva o činnosti komise v roce 2023	<i>RNDr. Jitka Šádková</i>
5. Různé	<i>RNDr. Jitka Šádková</i>
Závěr	

Zahájení

Jednání komise se uskutečnilo v zasedacím sálu č. 111 v budově Krajského úřadu Libereckého kraje.

Jednání zahájil a řídil Ing. Jiří Klápště, předseda Komise RLK pro adaptaci na změnu klimatu (dále jen „Komise“).

V úvodu přivítal přítomné členy a hosty a následně konstatoval usnáseníschopný stav Komise. Otevřel diskusi k návrhu programu, který obdrželi členové Komise v pozvánce. Přítomní členové komise schválili náplň programu a komise zahájila projednávání jednotlivých bodů.

Bod č. 1 - Krajinový plán Chrastava

Krajinový plán řeší zvýšení ekologické stability a odolnosti krajiny vůči dopadům změny klimatu ve správním obvodu města Chrastava.

- Termín pro odevzdání je 20. 4. 2024.
- Zjištěný potenciál a problémy řešeného území: většina zemědělských ploch je tvořena trvalým travním porostem; značný podíl ZPF je odvodněn plošnými melioracemi; velká část celkové délky vodních toků je regulována.
- Podstatou navrhovaných opatření je využití potenciálu nabízejícího se stávajícím stavem a strukturou krajiny. Typově jsou opatření reprezentována zejména rušením, resp. optimalizací plošného odvodnění zemědělských ploch, revitalizacemi a iniciací renaturalizace vodních toků, posílením stávající retenční kapacity krajiny přírodě šetrným způsobem (např. boční poldry v inundačním území vodních toků, tzv. průtokové hrazení ad.).
- Uvedenými způsoby lze dosáhnout zvýšení stávající retenční kapacity krajiny v řešeném území o celkem cca 60 000 m³, což je významný objem i ve srovnání se závěry „Studie odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření pro povodí Lužické Nisy“ (VRV, 2018).
- *Prezentace je přílohou č. 1.*

Diskuse:

- Poměr opatřeními dotčených pozemků vlastněných soukromými osobami a pozemků ve veřejném vlastnictví.
- Nositeli opatření budou převážně město Chrastava a Státní pozemkový úřad (dále jen „SPÚ“).
- Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd doporučuje upřednostňovat regulaci odtoku trubním odvodněním před rušením odvodnění. Mimo jiné i z toho důvodu, že po zrušení trubního odvodnění zůstává v jeho linii preferenční dráha proudění podzemní vody, čímž pokračuje drenážní působení. Je to zároveň levnější a pracovně méně náročné opatření. Podporována je tvorba mokřadních biotopů v závěrných úsecích hlavních (se zrušením trubního odvodnění), v ploše odvodnění je však jako efektivnější hodnocena regulace odtoku.

Bod č. 2 - Informace k naplňování Memoranda o společném zájmu a postupu ve věci budoucí spolupráce při obnově vodního režimu krajiny a přípravě protipovodňových opatření v horním povodí řeky Smědé.

- Studie je primárně cílena na lesní pozemky, v některých případech však místní podmínky vyvolávají potřebu návrhu opatření i mimo PUPFL.
- Zatím probíhá analytická fáze.
- 30 % plochy povodí Smědé je odvodněno plošnými melioracemi, vodu z lesa odvádějí také nevhodně řešené lesní cesty a časté odvodňovací příkopy.
- Studie je průběžně konzultována s Lesní správou Frýdlant a je koncipována tak, že Lesy ČR mohou přistoupit k realizaci vhodných opatření, která vyplynou z různých fází zpracování studie, nezávisle na aktu předání dokončené studie.

Prezentace je přílohou č. 2.

Diskuse:

- Lze kvantifikovat vliv drenážního efektu zařízených lesních cest na vláhové podmínky lesa? Kvantifikace dopadů je obtížná a zcela mimo rámec studie. Z osobních zkušeností však lze uvést například horší zdravotní stav stromů rostoucí podél hran zářezu lesní cesty, který se projevil jejich rychlým podlehnutím při gradaci lýkožrouta smrkového.
- Složitě vlastnické vztahy zejména u nelesních pozemků by bylo možné řešit v rámci komplexních pozemkových úprav (dále jen „KOPÚ“), SPÚ však neviduje žádné žádosti o KOPÚ od obcí Frýdlantského výběžku.

Bod č. 3 - Překážky realizace krajinných opatření v LK

Předmětem příspěvku byla opatření realizovaná a připravovaná Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Správou CHKO Český ráj, se zaměřením na překážky a komplikace související s jejich schvalováním a zajištěním potřebných pozemků.

Zbytečná demotivace vlastníků a uživatelů pozemků:

- Neobhospodařovatelné krajinné prvky, jako např. mokřady, jsou zahrnuty do dotované výměry ZPF pouze v případě jejich umístění uvnitř půdního bloku. Při umístění prvku na kraji půdního bloku zemědělec přichází o peníze.
- Nesoulad podmínek zemědělské dotační politiky s principy prevence eroze půdy. Zemědělec není motivován k aktivnímu snižování eroze, protože určitá míra antropogenně podmíněné eroze je přípustná i bez povinné realizace protierozních opatření.

Překážky realizace:

- nutný odkup materiálu ze zpevnění vodních toků a trubních meliorací;

- nutný odkup státních pozemků pro revitalizace, přestože je prodává „stát sám sobě“ (nesoulad v postupech jednotlivých správců pozemků – Povodí Labe, s.p., pozemky prodává, Povodí Vltavy, s.p., pozemky bezúplatně převádí);
- komplikované majetkové vztahy, které by mohly být řešitelné v rámci KOPÚ, avšak KOPÚ se revitalizacemi často vůbec nezabývá, nebo jen ve velmi omezené míře
- byrokratické nároky povolujícího procesu

Prezentace je přílohou č. 3.

Diskuse:

- Podniky povodí nedodržují jednotný postup v otázce odpisu majetku a převodu pozemků, protože chybí metodický pokyn MZe k nakládání se svěřeným majetkem.
- Problémy se složitými vlastnickými vztahy a případnou neochotou vlastníků k prodeji pozemků pro účely vodohospodářských revitalizací je teoreticky možné řešit využitím institutu vyvlastnění, v praxi však zatím této možnosti není využíváno.
- Příprava revitalizačních projektů ze strany nestátních investorů je limitována skutečností, že dotace je přiznána až po vydání konečného povolení záměru. Na projektovou přípravu a zajištění pozemků tak investor musí mít zajištěný dostatek finančních prostředků z vlastních zdrojů
- MPO dotuje tzv. vodní audit podniků, včetně soukromých společností, na jehož základě lze následně žádat o další dotaci na vlastní realizaci navržených opatření.
- Byl vznesen dotaz, zda by Liberecký kraj, v rámci svého dotačního programu 8.6, mohl podporovat projektovou přípravu revitalizačních opatření, např. na základě posouzení realizovatelnosti a stupně projekční připravenosti ideového záměru.
V reakci na dotaz byla podána informace, že i v případě jiných dotačních programů LK k podpoře investičních záměrů není podporována pouze projektová příprava, ale vlastní realizace. K žádosti o dotaci je vyžadováno stavební povolení. V případě programu 8.6 je stavební povolení nutné dodat před podpisem dotační smlouvy, nejdéle 10 měsíců od rozhodnutí o poskytnutí dotace. Uznatelnými výdaji je max 200 tis. Kč na projekční přípravu a tzv. inženýring, z celkové max. podpory 1 mil. Kč. Nový dotační program bude připravován na podzim a komise může případně navrhnout úpravu jeho podoby.
- V souvislosti s dotačními programy kraje bylo navrženo provedení dotazníkového šetření za účelem zjištění zájmu o různé formy dotační podpory a získání zpětné vazby týkající se využitelnosti a praktických vlastností platného dotačního programu 8.6.

Bod č. 4 – Zpráva o činnosti komise v roce 2023

- Byla vypracována zpráva o činnosti komise v roce 2023 a rozeslána členům komise. Obsahuje témata jednání komise v roce 2023 a přijatá usnesení, obsahuje přehlednou tabulku účasti členů komise na jednáních.

Bod č. 5 - Různé

- Exkurze do Bautzen – RNDr. Jitka Šádková informovala, že termín exkurze byl dohodnut na 2. 5. 2024. Exkurze bude zaměřena na intravilánové revitalizace vodních toků a hospodaření s dešťovou vodou. Členové komise budou vyzváni e-mailem, aby se vyjádřili ohledně svého zájmu o účast na exkurzi. Kapacita je německou stranou omezena na 30 účastníků. Místa neobsazená členy komise budou nabídnuta dalším potenciálním zájemcům.
- Další zasedání komise bude 2. 5. 2024 formou exkurze.
- Byla diskutována budoucnost realizace Akčního plánu Adaptace na změnu klimatu v podmínkách Libereckého kraje po ukončení pracovního poměru pracovníků odboru životního prostředí a zemědělství, kteří měli danou agendu na starosti. V návaznosti byla

podána informace, že budou přijati noví zaměstnanci a do doby naplnění pracovních pozic je agenda zajišťována stávajícími zaměstnanci s odpovídající odbornou erudicí.

Návrhy do programu následujících jednání:

- Efektivita regulace odtoku vody trubními melioracemi a „vnitřní optimalizace zemědělských podniků“ (na návrh Ing. Ivana Novotného – VÚMOP).

.....

Ing. Jiří Klápště

předseda Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu

Zapsal: Mgr. Marek Nevečeřal,

Zastupující tajemník Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu